

300 ár síðan Norske Løve strandaði

Nú 300 ár eru liðin síðani danska handilsskipið »Norske Løve« strandaði á Lambavík í 1707, skipar Fornminnisfelagið Forni á Glyvrum fyrri eini framsýning í hesum sambandi. Bjarni Ákesson Filholm, sum herfyri gav út bók um Norske Løve, skrivar her um hendingina

Bjarni Ákesson Filholm

Det var Nytårsaften i året 1707. En kold og bidende vinterstorm blæste henover Færøerne.

En ostindiefarer med brækkede master og lasede sejl drev som et trist spøgelseseskib for vind og vejr. I aftenmørket sprang det forhutlede og forfrosne mandskab i dyngvådt tøj omkring på dækket for at adlyde kaptajn Rollef Meinckes ordrer for at få styr på skibet. Men der var ikke meget, de kunne gøre. De fleste af kanonerne var surret fast, mens et par enkelte stadig kurede frem og tilbage på kanondækket med voldsom fart og totalt uberegnelig kurs. Ve den arme stakkel, som kom i vejen for sådan en tung vægt på hjul. Med ujævne mellemrum hørtes lyden af de løbske kanoners voldsomme møde med skibsvæggen. Tungt metal mod skibstømmer.

Vinden brølede om kap med havets brusen. Bølgerne kastede skibet hid og did mens strømmen og vinden sloges om, hvem der skulle bestemme over skibet. De besætningsmedlemmer, der endnu ikke var bukket under af udmattelse og kulde, forsøgte efter bedste evne at efterkomme kaptajnens og officerernes ordrer, alt imens de desperat spejdede ind mod land. Nu blev fartøjet blæst ind i Lambavík og kom lidt mere i læ. Måske var der

Málíngur av Norske Løve sum listamaðurin Jørgen Kallan hevur málað

håb om redning? Der fornemmedes et ryk gennem hele skibet og en knasende lyd, da roret gik på et skær. Derefter kastede vinden det mishandlede skib ind på den mørke fjeldside med en ufattelig kraft. Det lød som om hele skibet blev knust.

Inde fra det mørke land hørtes gennem stormen stærke og gode færøske stemmer og de danske og norske søfolk bad til deres skaber om frelse.

Kaptajn Meincke fattede håb om redning for sin besætning, sig selv og skibets store pengebeholdning.

Men hvad lavede fregatten »Norske Løve« heroppe ved Færøerne så langt fra sin afstukne kurs? »Norske Løve« var en dansk fregat, som den 4. december 1707 afsejlede fra København.

Skibet var en af Dansk Ostindisk Kompagnis handelsskibe. Det havde været på vej til Ostindien. Besætningen var på 120 mand, og rejsen var begyndt godt. Men allerede den 18. december da skibet befandt sig norden for Skotland, var det blevet hårdt vejr med tung sø. Om aftenen blev det i tilgift tordenvejr. Lynet slog ned på skibet og dræbte

en mand samt lammede tre andre. Om natten tog uvejret til og sejlet på mesanmasten blev sønderslået. Ved dag gry slog en sø stor-sejlet i laser.

Den 19. december ryddede det oprørte hav alt over dæk, Enorme søer brød ind over skibet og anrettede stor skade hvorved 14 mand blev revet med og omkom i bølgerne.

»Løven« sprang samtidigt læk, og det var vanskeligt at holde den læns med pumperne. I den svære sø lagde skibet sig på siden og ville ikke rejse sig igen. For at få skibet på ret køl igen, kappede man stormasten. Da den faldt, tog den mesanmasten med sig.

Samme eftermiddag gik fokkemasten over bord og tog ved den lejlighed et stykke af bovsprødet med sig.

I 14 dage drev skibet omkring uden ror og retning og kom til sidst til Færøerne, hvor skibet for vejr og vind drev hjælpeløst rundt på søen indtil det den 30. december drev ind mellem Karlsoy og Eysteroy. Besætningen kastede ankrene, men ankertovene kunne ikke holde.

Nytårsaften den 31. januar 1707 strandede skibet i Lambavík. Den resterende del af besætningen på ca. 100 blev reddet i land og indkvarteret forskellige steder på Færøerne. Ved vraget af Norske Løve foregik der et hektisk bjærningsarbejde, hvor alt af større værdi blev bjærget.

Skibet medbragte et kæmpebeløb i guld, som skulle have været brugt til køb af varer i Ostindien. Ved modige færingers hjælp lykkedes at bjerge en stor del af pengene, men ikke dem alle sammen. Utaf er som bekendt verdens løn, og de færøske redningsmænd måtte siden føre retssager for at få deres velfortjente bjergeløn.

Flere af de mindre kanoner fra Norske Løve samt besætningens geværer kom til skanserne i Tórshavn. Skanserne fik også i første omgang skibsklokken, der dog siden hængtes op i Tórshavn Kirke ved indvielsen i 1788.

Den 3. januar 1708 kom der en ny voldsom storm, og om natten blev skibet knust i brændingen. Nogle af besætningsmedlemmerne byggede en model af deres

skib og forærede det i stor taknemmelighed til Kirken i Tórshavn. Her hænger det såmænd endnu i sin kæde og svinger lige så stille som kirkeskib på en lang rejse. Det kan nok få tankerne på langfart, når man i dag sidder i Tórshavn Domkirke og betragter det flere hundrede år gamle skib. Det er i år nemlig 300 år siden, at de dramatiske begivenheder fandt sted.

Man har siden forsøgt at finde »Norske Løve«. Der er foretaget tre udgravninger efter skibet, og flere dykkere har ledt efter resterne af skibet og guldschatten men uden held.

Hvorfor er det ikke lykkedes at finde noget af det gamle skib bortset fra nogle kanoner, kobberplader, lidt møbler, to tre ovne, nogle mønter, en klokke og en lysestage?

Overleveringen fortæller, at resterne af Norske Løve snart efter forliset begravedes under et voldsomt sten- og jordskred. Der er dog mange, som ikke rigtig tror på det fjeldskred. Hvorfor er det ikke nævnt i hverken kvadene om Norske Løve eller i det efterfølgende søforhør.

Så måske ligger »Løven« stadig ude på bunden af Lambavík med alle sine gamle minder og med kanoner og gulddukater spredt om på dækket og den tilstødende havbund. Venter i det mørke grønne mørke på at blive fundet.

Historien om »Norske Løve« har stadig fascinationskraft, og der er skrevet et utal artikler og et par bøger om det stolte skib med den kranke skæbne.

Forslag til yderligere læsning:

Zachariasen, Louis
Úr Føroya Sögu um ár 1700. Felagið Varðin. 1952, 119 sider

Filholm, Bjarni Ákesson
Norske Løve. Stolt skib – krank skæbne. Forlaget Natilus. 2006, illustreret, 136 sider.

Rasmussen, Bent
Norske Løve. Grafisk, 1992, illustreret af Barður Jákupsson, 36 sider